

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 74444/11
Andrei NĂSTASE
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Doua), întrunită la 4 decembrie 2018 într-un Comitet compus din:

Julia Laffranque, *Președinte*,

Valeriu Grițco,

Stéphanie Mourou-Vikström, *judcători*,

și Hasan Bakırcı, *Grefier adjunct al Secției*,

Examinând cererea menționată mai sus, depusă la 10 noiembrie 2011,

Având în vedere observațiile prezentate de guvernul respondent și cele prezentate de reclamant,

Deliberând, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Andrei Năstase, este cetățean al Republicii Moldova, născut în 1982 și care locuiește în Hâncești. El a fost reprezentat în fața Curții de dl A. Beruceașvili, avocat în Chișinău.

Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl O. Rotari.

Circumstanțele cauzei, prezentate de către părți, pot fi rezumate după cum urmează.

La 28 mai 2007 reclamantul a fost implicat într-o încăierare cu un grup de oameni, în rezultatul căreia o persoană a decedat.

La 12 septembrie 2007 reclamantul a fost pus sub învinuire pentru vătămarea intenționată gravă a integrității corporale care a provocat decesul persoanei. În aceeași zi reclamantului i-a fost impusă obligația de a nu părăsi localitatea pe un termen de 30 de zile. Atât reclamantul, cât și avocatul său

au semnat documentul, confirmând că reclamantul a înțeles ce se aștepta de la el.

Reclamantul a fost citat la diferite dați pentru a se prezenta în instanța de judecată care examina cauza sa, însă acesta nu s-a conformat.

La 16 ianuarie 2008, CPR Hâncești a informat Judecătoria Hîncești că reclamantul nu putea fi localizat și că, potrivit informației de la autoritatea vamală, el ar fi părăsit țara la 4 octombrie 2007.

La 23 ianuarie 2008, Judecătoria Hâncești a dispus arestarea preventivă a reclamantului.

La 29 octombrie 2009, după un proces judiciar desfășurat în lipsa reclamantului, acesta a fost recunoscut vinovat de acuzațiile aduse și pedepsit cu zece ani privațiune de libertate.

Avocatul reclamantului a declarat apel împotriva sentinței, susținând că acțiunile reclamantului urmau a fi examinate potrivit unei alte prevederi a Codului penal și a contestat pedeapsa aplicată acestuia.

La 20 iunie 2010, reclamantul a fost reținut în Federația Rusă.

La 28 iunie 2010, autoritățile ruse au informat Ministerul Justiției al Republicii Moldova despre reținerea reclamantului. Din materialele prezentate de părți nu este clar când această informație a fost recepționată de autoritățile Republicii Moldova.

La 29 iunie 2010, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul avocatului reclamantului și a redus pedeapsa la șapte ani de închisoare.

La 22 septembrie 2010, avocatul reclamantului a atacat cu recurs decizia indicată *supra*, invocând în esență aceleași argumente ca în apelul său.

La 11 mai 2011, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul.

La o data nespecificată, reclamantul a schimbat avocatul său și, la 10 noiembrie 2011, noul avocat al reclamantului a depus un recurs în anulare împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2011, invocând pentru prima dată că reclamantul a fost judecat *in absentia* și a solicitat o rejudecare. În particular, noul avocat al reclamantului a susținut că Curtea de Apel urma să amâne examinarea apelului reclamantului la 29 iunie 2010, deoarece autoritățile Republicii Moldova cunoșteau despre reținerea reclamantului în Rusia din 28 iunie 2010. În continuare, el a invocat că neamânarea examinării apelului a fost contrară articolului 321 din Codul de procedură penală.

La 23 ianuarie 2012, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare al reclamantului, a casat decizia Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2011 și a dispus reexaminarea recursului.

La 4 aprilie 2012, Curtea Supremă de Justiție a examinat din nou recursul împotriva deciziei Curții de Apel din 29 iunie 2010 și l-a respins. Curtea Supremă de Justiție a reținut că reclamantul a renunțat la dreptul său de a fi prezent pe durata procesului penal, eschivându-se de la autorități. Prima instanță a întreprins toate eforturile necesare pentru a asigura prezența reclamantului în fața ei, iar Curtea de Apel nu cunoștea despre reținerea

reclamantului în Federația Rusă atunci când a examinat apelul său. Mai mult, pe durata procedurilor reclamantul a fost reprezentat de un avocat ales de el.

PLÂNGERI

Reclamantul s-a plâns în temeiul Articolului 6 din Convenție că procesul penal împotriva sa nu a fost echitabil, deoarece s-au desfășurat în lipsa lui.

ÎN DREPT

Reclamantul s-a plâns că dreptul său de a fi prezent și de a se apăra personal ar fi fost încălcat atât la faza urmăririi penale, cât și la etapa examinării apelului de Curtea de Apel Chișinău la 29 iunie 2010. În ceea ce privește etapa urmăririi penale, reclamantul a susținut că procurorul responsabil de caz avea obligația de a suspenda procedura pe durata absenței sale. În ceea ce privește procedura în fața Curții de Apel, reclamantul a susținut că o zi înainte de ședința la Curtea de Apel, autoritățile rusești ar fi informat Ministerul Justiției al Republicii Moldova despre reținerea sa. Prin urmare, în loc să desfășoare ședința, Curtea de Apel urma să o amâne astfel încât reclamantul să aibă oportunitatea de a fi prezent. Reclamantul nu a contestat în nici un fel că părăsirea țării contrar obligației de a nu părăsi localitatea sa nu putea fi considerat ca o renunțare la dreptul de a fi prezent și de a se apăra personal.

Guvernul a susținut că reclamantul a renunțat la dreptul său de a se apăra personal, eschivându-se de la autorități. El cunoștea despre învinuirile aduse împotriva lui, despre proces și data ședințelor de judecată și a fost reprezentat de un avocat ales de el, fiind cu acesta în contact. Avocatul său nu a obiectat examinarea cauzei în lipsa reclamantului. Guvernul a contestat argumentul reclamantului potrivit căruia Curtea de Apel Chișinău ar fi examinat apelul său la 29 iunie 2010, deși cunoștea despre reținerea lui în Rusia. Potrivit Guvernului, Curtea de Apel nu deținea această informație la momentul respectiv. După revenirea în Moldova, reclamantul a depus recurs în care nu ar fi invocat întrebarea examinării cauzei în lipsa sa. Pentru prima dată reclamantul s-ar fi referit la această problemă pe cale extraordinară de atac.

Curtea reamintește că deși în paragraful 1 al Articolului 6 nu este expres menționat, obiectul și scopul Articolului luat în întregime stabilește că o persoană “învinuită de comiterea unei infracțiuni” are dreptul să participe la procesul de judecată. În plus, sub-paragrafele (c), (d) și (e) al paragrafului 3 garantează “oricărei persoane acuzate de o infracțiune” dreptul “de a se apăra ea însăși”, “să audieze sau să solicite audierea martorilor” și “să fie asistată gratuit de un interpret dacă nu înțelege sau nu vorbește limba utilizată la

audiere”, și este dificil de imaginat cum el putea să exercite aceste drepturi fără a fi prezent (a se vedea *Colozza*, citat *supra*, § 27; *T. v. Italia*, citat *supra*, § 26; *F.C.B. v. Italia*, citat *supra*, § 33; și *Belziuk v. Polonia*, 25 martie 1998, § 37, *Rapoarte* 1998-II).

Nici litera, nici spiritul Articolului 6 al Convenției nu privează o persoană de la renunțarea la propria sa dorință, expresă sau tacită, de la dreptul la garanțiile unui proces echitabil. (a se vedea *Kwiatkowska v. Italia* (dec.), nr. 52868/99, 30 noiembrie 2000). Cu toate acestea, pentru a fi eficientă în sensul Convenției, o renunțare la dreptul de a participa la procesul de judecată, trebuie să fie stabilită fără echivoc și să fie însoțită de minimul de garanții, proporționat cu importanța sa (a se vedea *Poitrinol*, citat *supra*, § 31). În plus, aceasta nu trebuie să contravină unui interes public important (a se vedea *Håkansson și Sturesson v. Suedia*, 21 februarie 1990, § 66, Serii A nr. 171-A).

Revenind la circumstanțele prezentei cauze, Curtea notează că reclamantul era conștient de procedurile penale împotriva sa (a se vedea, *a contrario*, *Sejdovic v. Italia* [MC], nr. 56581/00, § 101, CEDO 2006-II). Trei săptămâni după ce a fost pus sub învinuire și i-a fost aplicată obligația de a nu părăsi localitatea sa, reclamantul a părăsit țara și nu a revenit până a fost reținut de autoritățile Federației Ruse, aproximativ trei ani mai târziu. Nu este contestat de reclamant că el a angajat un avocat care l-a reprezentat atât la etapa urmăririi penale, cât și la etapa judiciară și cu care acesta era în contact, fiind astfel la curent despre evoluția procesului. În acest context se notează faptul că avocatul reclamantului a acționat în interesul său și a obținut reducerea pedepsei de Curtea de Apel de la zece ani la șapte ani privațiune de libertate.

Reclamantul a susținut că, examinând apelul său la 29 iunie 2010, Curtea de Apel Chișinău cunoștea despre arestul său de către autoritățile ruse și urma să amâne ședința de judecată. Curtea notează că nu există probe în materialele cauzei care să confirme susținerea aceasta. Mai mult ca atât, nu reiese că avocatul reclamantului să fi informat Curtea de Apel despre reținere și că să fi solicitat amânarea cauzei. Avocatul reclamantului nu doar a omis să informeze Curtea de Apel despre arestul clientului său, ci și a omis să invoce această chestiune în recursul său ulterior la Curtea Supremă de Justiție.

În asemenea circumstanțe, Curtea consideră că reclamantul a contribuit în mare măsură la apariția situației de a nu compărea în fața instanțelor și că din comportamentul reclamantului poate fi înțeles că el a renunțat la dreptul său de a se apăra personal (a se vedea *Medenica v. Elveția*, nr. 20491/92, § 58, CEDO 2001-VI).

În lumina celor expuse, și având în vedere că prezenta cauză nu se referă la un acuzat care nu ar fi primit citații pentru a compărea (a se vedea, de exemplu, *Colozza v. Italia*, 12 februarie 1985, § 28, Serii A nr. 89, sau căruia să i se fi refuzat asistența unui avocat (a se vedea, de exemplu, *Poitrinol v. Franța*, 23 noiembrie 1993, §§ 32-38, Serii A nr. 277-A) Curtea consideră că, având în vedere marja de apreciere permisă autorităților Republicii Moldova,

condamnarea reclamantului *in absentia* și refuzul de a-i reexamina cauza astfel, încât el să poată fi prezent nu a constituit o sancțiune disproporționată (a se vedea *Medenica*, citat *supra*, § 59) .

Prin urmare, cererea este vădit nefondată și inadmisibilă în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

Din aceste motive Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 17 ianuarie 2019.

Hasan Bakırcı
Grefier adjunct

Julia Laffranque
Președinte